

140 years of the training of hungarian firefighers 140 éves a Magyar Tűzoltóképzés

Gróf Széchenyi Ödön a Magyar Országos Tűzoltó szövetség és a fővárosi hivatásos tűzoltóság megalakításakor 1870ben – az egységes tűzoltóképzés fontosságára hívta fel a figyelmet. Tettekben is hozzájárult a képzés alapjainak lerakásához. Tankönyvet írt, gózfecskendőt szerzett be Angliából és bemutatta a használatát is. A képzésben vezetése alatt működő budapesti önkéntes tűzoltóság járt az élen, hiszen 1873ban már „őrparancsnoki”, egy év múlva pedig önkéntes tiszti tanfolyamot szerveztek a vidéki tűzoltótestületek tagjainak.

’Watch out for fire and water’ – people were warned for centuries. Even while asleep, they were not supposed to forget about of dangers. Man experienced already in ancient times that one is able to protect oneself only together with others. And, like in every trade, to fight fire effectively always needed detailed knowledge and experience.

The increasing number of instruments and equipment of firefighting required more and more knowledge, so as to be handled safely. This could not be done by simply thinking or by trial and error. The rules of firefighting and fire prevention had to be learnt. This was the starting point of those gentlemen who launched the firefighting movement in Hungary. During their trips abroad, they had studied the devices available for firemen in the last three decades of the 19th century and learned how to use them. The establishment of firefighters’ training in Hungary was their task and accomplishment.

In 1870, when Hungarian Firefighters’s Federation was founded as well as Municipal Professional Fire Department was set up in PestBuda, Count Ödön Széchenyi emphasized the importance of the uniform training of staff. He did more: he wrote a textbook, he purchased a steamdriven fire engine from England and demonstrated its use. The leading force behind fire training was the Budapest voluntary firefighters’ association, which was also managed by him. In 1873 they organized a course for fire captains, and a year later for ordinary members of firefighters’ associations in the countryside. The first threeweek course for fire officers was held in the summer of 1890. By that time permanent fire departments had been formed in major cities, with voluntary brigades in more and more settlements and with fire guards in major factories. Trained officers as well as noncommissioned officers were needed, for they had to train the personnel at local firefighting units. The interest in training is also reflected in the numbers: during ten years at the turn of the century, 337 firemen completed the courses offered by the Budapest organization. (There were 11 such training courses.)

In 1903 the Hungarian Firefighters’ Federation took over the training of fire officers. More and more books were written to assist this training, and experienced fire officers shared their knowledge in the Federation’s monthly journal. Already in 1905, the ’Regulations for fire courses and the officer’s certificates’, edited by the Federation, was printed in as many as 3000 copies. For almost six decades (until 1927), training was done by private organizations but with support from the state.

It was a significant development when, in 1928, the Minister of the Interior issued an order on fire training, after which the National Fire Officers’ Training School as well as the districtlevel fire courses were managed according to the provisions of law, although they were still organized by the Federation. Altogether 250 firemen completed these courses. It is interesting to note that out of them more and more also had college or university qualifications.

The first Firefighting Law (Article X of 1930) made the organizing of fire departments compulsory. It also reinforced the institution of fire inspection. These measures produced an

increasing number of fire officers equipped with knowledge of technology and public administration. The quality of training kept abreast with the new requirements. Jenő Roncsik's book on fire safety administration and Kornél Szilvay's book on firefighting technology provided major contributions to widening the technical knowledge base.

As a result of the Second World War, Hungarian firefighting was debilitated. The personnel either fell victim of the war or got scattered, several fire stations were ruined, the greater part of equipment was lost. The legal conditions of reorganization were there by the autumn of 1945, but the losses in personnel and materials were much more difficult to recover. Fire training restarted rather slowly. Training officers were difficult to find, as they either had disappeared or were considered politically unreliable. What was left of the equipment was too little even for firefighting and rescuing, so apprentices got their training in hot emergency actions, from their more experienced workmates.

1948 brought about a substantial change. The postwar political consolidation was basically completed, and a statecontrolled, nationwide firefighting service was established. On the basis of a uniform, militarylike organization, firefighting training also met the military requirements. The Fire Officers' Training School and the basic training schools for fire recruits shaped the new firefighting organization – with strict discipline, demanding physical training and a more and more emphasized political educational work.

The training of fire officers was interrupted between October, 1956 (the Revolution), and August, 1958. After the consolidation, training went on, with the same students whose work was suspended. As a result of a change in the organizational frameworks of training, 2year regular classes as well as 3yearcorrespondence courses were offered by the firefighting branch of the Academy of the Ministry of the Interior. Students had to have finished secondary school, for the scientific knowledge supporting special subjects (that is, mathematics, physics and chemistry) were essential in teaching fire prevention, fire fighting and the technical foundations. In the September of 1971, the Fire Officers's Training School of the Ministry of the Interior took over, but the time span of training did not change for either course.

In 1981 several significant changes took place in firefighting training. One was that the 'Miklós Ybl' Building Technical College launched training for fire engineers.

In 1991 the Fire Training and Research Institute was set up, incorporating the organizational units involved in fire training and research under a uniform management. This new organization included not only the traditional training courses and research activities but also the professional supervision of different forms of training as well as the nationwide coordination of fire research projects. The firefighting department of the Ybl College mentioned before also belong to this Institute.

The year 1991 brought new tasks. The Government decided to merge the national directing bodies of fire fighting and civil protection, which also affected the affiliated institutional units. On the 1st of July the Fire and Civil Protection Institute of the Ministry of the Interior was created; it was operative until January 1, 1997. The Museum of Fire Fighting as well as the Firefighters' Band also were managed by the Institute. There were new tasks: the civil protection training had to be incorporated into public education as well as firefighting and fire protection training had to be modified to meet the requirements of the statelevel vocational training system. Fire training was included in the National Registry of Training Courses which gave its diploma additional recognition and prestige. The logistic circumstances of training were improving gradually. There was a psychical training facility, and another training ground in HatvanNagyombos was upgraded with more and more functions. However, the firefighting equipment and the pool of vehicles were still inadequate.

The turn of the millenium brought new changes, much more fundamental than before, in training and in the sphere of activity of the Institute. After preparations going for several

years, Parliament adopted a new law in 1999 (No. 74), on the management and organization of the prevention of disasters and major industrial accidents related to hazardous materials. This new Law came into effect on January 1, 2000. The organs of fire fighting and civil protection, in the form of disaster management directorates, took over both at the national and the local levels the direction of disaster management and civil protection as well as their ministerial and professional supervision.

In this process of transformation, The Disaster Management Training Centre (KOK) was established, to bring together the central institutions of fire fighting and civil protection. Those units that did not carry out training (research institute, orchestra or museum) were not included.

KOK takes an active role in higher education. It provides a theoretical and practical training to the students attending the disaster management branch or program at Police Officers' College, assists the fire protection engineers' training at the 'Miklós Ybl' Technical College (now part of Saint Stephen University) as well as maintains close relationships with the 'Miklós Zrínyi' National Defence University's faculty and doctoral school involved in firefighting and disaster management training.

Prof. Dr. János Bleszity
major general
Head of department

Az első tűzoltó törvény (1930. évi X. törvénycikk) általánossá tette a tűzoltóságok szervezését és megerősítette a tűzrendészeti felügyelet intézményét. Ezek az intézkedések egyre több műszaki és közigazgatási ismerettel rendelkező tűzoltótiszt szolgálatba állítását igényelték. A követelményekkel lépést tartott a tűzoltóképzés színterében. Dr. Vitéz Roncsik Jenő a tűzrendészeti igazgatás, Szilvay Kornél a tűzoltó műszaki ismeretek témájában írt szakkönyveket, amelyek jelentősen hozzájárultak a szakmai ismeretek bővítéséhez. A II. világháború a magyar tűzoltóságot is működésképtelenné tette.

Változást érdemben 1948. hozott. A konszolidáció erre az időszakra alapjaiban megtörtént, és létrejött az ország egészét átfogó állami tűzoltóság. Az egységes szervezési elvek alapján katonai szervezetként, centrális irányítással működő tűzoltóságnál a képzés is megfelelt a katonai elvárásoknak. A Tűzoltó Tisztképző Tanosztály és az un. újonciskolák szigorú fegyelemmel, kemény fizikai felkészítéssel és egyre jobban előtérbe kerülő politikai nevelőmunkával próbálták kialakítani az új tűzoltóságot.

A képzés szervezetében történt változás következtében 1963-1971 között a BM Akadémia Tűzoltó tagozatán történt a 2 éves nappali és a 3 éves levelező tagozaton a tisztképzés. A hallgatók már csak érettségizettek közül kerültek az iskolára, ugyanis a szaktárgyakat megalapozó természettudományos ismeretek (matematika, fizika, kémia) nélkülözhetetlenek voltak a tűzmegelőzés, a tűzoltás és a műszaki ismeretek oktatásánál. A következő fejezetet az egységes BM akadémiai rendszer megszűnése hozta. Létrejött a BM Rendőrtiszt Főiskola, a többi rendészeti szerv tisztképzése visszakerült az adott szervezethez. A BM Tűzoltó Tisztképző Iskola 1971 szeptemberétől kezdte a működését, a képzés időtartama mindenkorban változatlan maradt. A levelező tagozaton egyre több főiskolát, egyetemet végzett kezdte meg tanulmányait a nappali tagozaton is előtérbe került a fiatalok beiskolázása, aki csak néhány éve fejezték be a középiskolát. Ez lehetővé tette az oktatási követelmények erősítését. Bővült az iskola működési köre, javultak a tárgyi és elhelyezési feltételek és több

korszerű tankönyv, jegyzet (Tűz és oltóanyagai Tűzvizsgálat) segítette a hallgatók felkészülését. Az 1981-es esztendő több jelentős változást is hozott a hazai tűzoltóképzésben. Megkezdődött az YBL Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán a tűzvédelmi üzemmérnök képzés. Miután a tanszéket a Belügyminisztérium működtette, a képzés zárt rendszerben működött, a hallgatók a tűzoltóság hivatásos állományából kerültek a nappali és a levelező tagozatra. Számukra az általános természettudományos és az építőműszaki alapozó tárgyak jelentették a legtöbb gondot. Ez évben kezdte meg működését a BM Tűzvédelmi Kiképző Központ. Fokozatosan létrejöttek az egymásra épülő (alap, tiszthelyettes, zászlós, tiszt és üzemmérnök) képzés feltételei. Itt a szakanyagok differenciálására is lehetőség nyílt, mert az alsóbb szintek zömmel gyakorlati képzésre jól lehetett építeni a felsőbb szintek kiegyenlített, majd inkább elméleti ismeretekre épülő oktatását.

1991-ben a tűzvédelmi oktatást és kutatást végző szervezeti egységek közös irányítás alá kerültek, megalakították a BM Tűzvédelmi Oktató és Kutató Intézetet. Ez az új szervezet a hagyományos iskolarendszerű képzésen és kutatási tevékenységen túl szakmailag átfogta a különböző oktatási formák szakmai felügyeletét és a tűzvédelmi kutatások országos koordinálását is. Az Intézethez tartozott a főiskolai Tűzvédelmi Tanszék is. Új feladatokat hozott az 1993-as esztendő. A Kormány döntött a tűzoltóság és a polgári védelem országos irányításának összevonásáról. Ez érintette a központi szervekhez kapcsolódó háttérintézményeket. Július ével megkezdte működését a Bm Tűz és Polgári Védelmi Intézet, amely feladatait 1997. január 1-jig látta el. Az intézet szervezetében működött a Tűzoltó Múzeum és a Tűzoltó Zenekar is.

A tűz és polgári védelmi képzés szétválását követően ismét a tűzoltó és a tűzvédelmi képzés maradt a Tűzvédelmi Kiképző Intézet feladata. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentősről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény és végrehajtási rendelkezései egyértelműen és hosszabb távra kívánták szabályozni a jogi és a működési feltételeket. Ennek szerves része volt a tűzoltó és tűzvédelmi képzés rendjének kialakítása. Az ezredforduló újabb és a korábbiaknál sokkal gyökeresebb átalakulást hozott a képzésben és az Intézet működési körében. Több éves előkészítés után az Országgyűlés elfogadta a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezéséről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos pari balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvényt. A katasztrófavédelmi törvény 2000. január 1-ével lépett hatályba. A tűzoltóság

és a polgári védelem szervei országos és területi szinten katasztrófavédelmi igazgatóságként átvették a katasztrófavédelem és a polgári védelem irányítását, a tűzvédelem ágazati és a tűzoltóság tevékenységének szakmai felügyeletét. Az átalakulás részeként jött létre a Katasztrófavédelmi Oktatási Központ, amely tűzoltóság és a polgári védelem központi intézményeit tömörítette. Az oktatást nem végző szervezeti egységek (Kutatóintézet, Zenekar, Múzeum) nem kerültek a KOK szervezetébe. A KOK aktívan közreműködik a szakmai felsőoktatásban. Az RTF-en működő katasztrófavédelmi szak, majd szakirány hallgatóinak elméleti és gyakorlati oktatását folyamatosan végzi, segítséget nyújt a Szent István Egyetem Ybl Miklós Műszaki Főiskoláján folyó tűzvédelmi mérnökképzéshez és állandó kapcsolatot tart a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tűzoltó és katasztrófavédelmi képzést végző munkatársaival, doktori iskolájával.

**Prof. Dr. Bleszity János
tű. vezérőrnagy
mb. tanszékvezető**